

Sygn. akt I C 101/20

POSTANOWIENIE

Dnia 28 grudnia 2020 roku

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie, Wydział III Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Małgorzata Janik-Białek

Sędziowie: Sędzia Rafał Reszka

Asesor sądowy Alicja Przybylska

po rozpoznaniu w dniu 28 grudnia 2020 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **F. K.**

przeciwko **Ł. K.**

o zapłatę

na skutek wniosku powoda o wyłączenie sędziego

p o s t a n a w i a:

oddalić wniosek powoda F. K. o wyłączenie SSR Urszuli Persak.

SSR Rafał Reszka SSR Małgorzata Janik-Białek ASR Alicja Przybylska

UZASADNIENIE

Sprawa niniejsza, z mocy przepisu art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 4 lipca 2019 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 roku, poz. 1469 ze zm.), podlega rozpoznaniu na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego w brzmieniu sprzed zmiany dokonanej ww. ustawą. Zgodnie z przepisem art. 357 par. 2 k.p.c. postanowienia wydane na posiedzeniu niejawnym sąd doręcza obu stronom, przy czym gdy stronie przysługuje środek zaskarżenia, postanowienie należy doręczyć z uzasadnieniem.

F. K. wniósł przeciwko Ł. K. pozew o zapłatę należności wynikających z umowy najmu pojazdu zastępczego. Sprawa ta, po skutecznym zaskarżeniu nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanego przez referendarza sądowego została przydzielona do decernatu SSR Urszuli Persak.

Pismem z dnia 19 października 2020 roku powód wniósł o wyłączenie SSR Urszuli Persak od prowadzenia sprawy podnosząc, że zarządzenie przez sędziego zawiadomienia Prokuratury Rejonowej (...) w S. o podejrzeniu popełnienia przez powoda i inne osoby przestępstwa na szkodę Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. oraz podejmowanie z urzędu ustaleń co do faktu prowadzenia przeciwko powodowi postępowania karnego, przesądza o braku bezstronności sędziego. Poczynienie ustaleń w powyższym zakresie, pomimo braku stosownych wniosków stron, wskazuje w ocenie powoda na działanie sędziego z urzędu w interesie strony pozwanej. Wnioskujący podniósł, iż sędzia wykorzystwała zajmowane stanowisko i wynikający stąd dostęp do

bazy danych celem udowodnienia prawdziwości twierdzeń strony pozwanej, co przesądza o tym, że nie jest w stanie zachować wymaganego od sędziego obiektywizm.

W ocenie Sądu wniosek jest nieuzasadniony.

Zgodnie z przepisem art. 48 par. 1 k.p.c. sędzia jest wyłączony z mocy samej ustawy:

- 1) w sprawach, w których jest stroną lub pozostaje z jedną ze stron w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy oddziałuje na jego prawa lub obowiązki;
- 2) w sprawach swego małżonka, krewnych lub powinowatych w linii prostej, krewnych bocznych do czwartego stopnia i powinowatych bocznych do drugiego stopnia;
- 3) w sprawach osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli;
- 4) w sprawach, w których był lub jest jeszcze pełnomocnikiem albo był radcą prawnym jednej ze stron;
- 5) w sprawach, w których w instancji niższej brał udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia, jako też w sprawach o ważność aktu prawnego z jego udziałem sporządzonego lub przez niego rozpoznanego oraz w sprawach, w których występował jako prokurator;
- 6) w sprawach o odszkodowanie z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem, jeżeli brał udział w wydaniu tego orzeczenia.

Nadto stosownie do treści przepisu art. 49 k.p.c. wyłączenie sędziego następuje na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli między nim a jedną ze stron lub jej przedstawicielem zachodzi stosunek osobisty tego rodzaju, że mógłby wywołać wątpliwości co do bezstronności sędziego.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki wyłączenia sędziego wskazane w art. 48 k.p.c. Analiza akt sprawy nie daje także podstaw do uwzględnienia wniosku o wyłączenie na podstawie art. 49 k.p.c. W świetle treści przepisu art. 49 k.p.c. okolicznością mogącą wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie może być określony stosunek (np. osobisty o charakterze pozytywnym albo negatywnym, gospodarczy, związany z zależnością służbową) między sędzią, a jedną ze stron, jej przedstawicielem, pełnomocnikiem czy interwenientem ubocznym. Za okoliczność uzasadniającą wątpliwości co do bezstronności należy uznać rodzaj emocjonalnego zaangażowania sędziego w odniesieniu do strony postępowania sądowego bądź jej przedstawiciela. W orzecznictwie wskazuje się na przykłady relacji mogących ewentualnie uzasadniać wątpliwości co do bezstronności w konkretnej sprawie, a są to: przyjaźń, nienawiść, więź rodzinna, powiązania majątkowe, gospodarcze, jak również ujawniona niechęć lub sympatia do strony albo faworyzowanie jednej ze stron kosztem drugiej (wyrok SA w Łodzi z dnia 2 października 2014 r., I ACa 342/14). Nadto podkreślić należy, że przewidziana cytowanym przepisem instytucja wyłączenia sędziego na wniosek nie jest związana z wystąpieniem jakiegokolwiek wątpliwości co do bezstronności sędziego rozpoznającego sprawę, ale z ujawnieniem się uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności sędziego. Zatem o możliwości wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy nie decyduje samo odczucie strony co do bezstronności sędziego, ale odczucie co do tych wątpliwości musi być uzasadnione w okolicznościach danej sprawy. Ciężar uprawdopodobnienia wystąpienia takich okoliczności spoczywa na stronie wnoszącej o wyłączenie sędziego (por. postanowienie SN z dnia 10 stycznia 2017 r., III UC/3/16). Nadto wskazać należy, że przeświadczenie strony co do tego, że sędzia prowadzi proces wadliwie, sprzecznie z regułami procedury cywilnej, samo w sobie nie świadczy o stronniczości sędziego (por. postanowienie SA w Krakowie z dnia 26 czerwca 2014 r., I ACz 1128/14). Z samego zaś faktu zachowań, sprowadzających się w ocenie strony lub jej pełnomocnika, do uchybień proceduralnych nie można wnioskować o emocjonalnym nastawieniu sędziego do którejkolwiek ze stron.

Ze złożonego przez SSR Urszulę Persak oświadczenia w trybie przepisu art. 52 par. 2 k.p.c. wynika, iż z żadną ze stron nie łączy jej stosunek osobisty mogący wywoływać wątpliwości co do jej bezstronności. Również powód nie podnosił ani nie uprawdopodobnił, by tego rodzaju relacje osobiste były motywem działania sędziego referenta.

Uzasadniając wniosek o wyłączenie sędziego powód powołał się jedynie na fakt poczynienia przez sędziego referenta, pomimo braku po temu stosownych wniosków stron, ustaleń co do prawnokarnej oceny podniesionych przez pozwanego zarzutów w sprzeczności od nakazu zapłaty i zarządzenia na ich podstawie zawiadomienia prokuratury o podejrzeniu popełnienia przez powoda przestępstwa. W tym zakresie sędzia wyjaśniła, że postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie zostało przeprowadzone w całości, zostały zrealizowane wszystkie wnioski dowodowe. Sąd dokonał oceny materiału dowodowego i na rozprawie wyznaczonej na 16 listopada 2020 roku planował wydanie wyroku. Zarządzając zawiadomienie prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa sędzia referent realizowała obowiązek wynikający z przepisu art. 304 par. 2 k.p.k.

Przytoczone przez stronę powodową we wniosku o wyłączenie sędziego okoliczności nie przesądzą o braku bezstronności sędziego referenta.

Zarzuty kierowane przez powoda pod adresem sędzi Urszuli Persak sprowadzają się w istocie do zarzutu naruszenia zasady kontradyktoryjności, co miało wyrażać się w podjęciu czynności zmierzających do ustalenia, czy przeciwko powodowi toczą się postępowania karne. Nadto złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez powoda przestępstwa miało stanowić wyraz oceny dotychczas zgromadzonego materiału dowodowego „w określony sposób”, tj. jak wynika z uzasadnienia wniosku o wyłączenie sędziego, na korzyść strony pozwanej.

Jak wynika z analizy akt sprawy jej przedmiotem jest zapłata należności wynikających z umowy najmu pojazdu zastępczego, a podniesione przez pozwanego zarzuty, uzupełnione zeznaniami w charakterze strony, wskazywały, że do zawarcia umowy stanowiącej podstawę faktyczną żądania pozwu mogło dojść w okolicznościach rodzących podejrzenie popełnienia przestępstwa. Nadto, co wynikało z zeznań pozwanego, toczyło się postępowanie karne, w którym pozwany miał status pokrzywdzonego. Stąd też zwrócenie się do właściwej jednostki Policji, a następnie prokuratury o udzielenie informacji w tym zakresie, nie może być uznane za działanie w interesie strony pozwanej. Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa zostało natomiast zarządzane po przeprowadzeniu całego postępowania dowodowego w sprawie – na rozprawie w dniu 22 czerwca 2020 roku Sąd dopuścił dowód ze wszystkich dokumentów znajdujących się w aktach sprawy oraz przeprowadził dowód z zeznań świadka A. N. oraz zeznań powoda i pozwanego w charakterze strony. Sąd ocenił również, jak wynika z oświadczenia SSR Urszuli Persak, i dowody z dokumentów zawnioskowanych jako dowody przez stronę powodową w piśmie z dnia 13 lipca 2020 roku. W tym stanie rzeczy nie sposób uznać, że zachowanie prowadzącego sprawę sędziego nie było bezstronne. Sąd, co wynika wprost z przepisu art. 304 par. 2 k.p.k., miał obowiązek zawiadomić o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, jeżeli okoliczności ujawnione w toku sprawy wskazywały na popełnienie przez stronę przestępstwa. Zgodnie bowiem z treścią tego przepisu, instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa. Spełnienie tego obowiązku nie może być poczytane za działanie w interesie jednej ze stron i przesądzać o braku bezstronności sędziego prowadzącego sprawę. Nadto zarzucane sędziemu niewłaściwego prowadzenia postępowania, błędów w ocenie dowodów, uchybień procesowych, odmiennej od poglądu strony oceny okoliczności faktycznych sprawy, czy oceny prawnej itp. nie mogą być przyczyną wyłączenia sędziego. Właściwym trybem do kwestionowania zasadności działań sędziego i podejmowanych przez niego decyzji jest korzystanie z przysługujących środków zaskarżenia poszczególnych decyzji procesowych albo – w razie braku uprawnienia do zażalenia – podnoszenie tych okoliczności w ewentualnym środku zaskarżenia orzeczenia co do istoty sprawy, po uprzednim zgłoszeniu uchybień do protokołu w trybie art. 162 k.p.c. (por. np. orzeczenie SN z dnia 24 marca 1966 r.; postanowienie SN z dnia 21 sierpnia 1970, I PZ 41/70; postanowienie SN z dnia 2 maja 1974 r., I CZ 48/74; postanowienie SN z dnia 28 sierpnia 1996 r., I PO 8/96 oraz postanowienie SN z dnia 26 marca 1997 r., III AO 5/97).

Przytoczone we wniosku o wyłączenie sędziego argumenty nie wskazują zatem na zaistnienie przesłanek wyłączenia sędziego.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji postanowienia.

SSR Rafał Reszka SSR Małgorzata Janik-Białek ASR Alicja Przybylska